

המקור בנים

בפ"ד גליון כז' פרשת תזריע - החודש תשע"ט

גליון שבעי להניכי הישיבות בני התורה המקורנים לאורו של רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א

מאמר בפנימיות הפרשה, משרשי הדברים עד לעובדא ולמעשה

הדשתי קרבתי

תיקון האדם

ב. טומאת יולדת: לדברי הרמב"ן, היא ניקוי המותרות, ובתחילה הם דמים ממש ולכן היא טמאה, ולאחר מכן, כבר אינה טמאה אבל עדיין צריכה להוציא תמיצת הדמים, והליחות העכורות המעופשות הבאות מתמיצת הדם, ולכן עדיין אינה טהורה למקדש ולקדשים. והמובן לכאורה, שיש באדם עכירות גשמית שמרחיקה אותו מהקדושה, ויש בזה שלשה דרגות: לפעמים דרגה של טומאה ממש, לפעמים דרגה של טהרה אבל עדיין לא של קדושה, ורק כשנקי ומוזכך לגמרי יכול להגיע גם לקדושה.

ג. מצות מילה: באור החיים מבואר שהטעם לכך שהוזכר כאן שוב, הוא כדי ללמד שמילה דוחה שבת (ראה בדבריו כמה ביאורים בזה). והטעם שהמילה ביום השמיני: א. כדי שיהיו גם אביו ואמו שמחים, ולכן הוא שייך ומקושר לעניין שבעת ימי הטומאה. ב. כדי שיהיה כוחו חזק ובריא, והיינו כדי שיעבור עליו שבת שנותן בו את הכח ההיוני.

ביאור הפנימיות

בדברי חז"ל הקדושים - שהובאו בדברי רש"י - מובן שבפרשה זו מתגלה יסוד מהות האדם, ומרכז תפקידו בעולם, וכפי שמבאר זאת רבי נתן, כדלהלן.

וכדי לבאר העניין, יש להקדים שני מאמרי חז"ל הקדושים, השייכים לפרשה זו. הראשון - יצירתו של האדם לאחר כל הבהמה והחיה, לומר לך, זכה - הוא שולט בכלם, לא זכה - יתוש קדמו. ובפשטות הכוונה היא לעוררו לענווה ושפלות, אך בפנימיות מתבאר כאן מהות עבודתו.

השני - שאל מורנוסורופוס הרשע את רבי עקיבא, אם הקב"ה חפץ במילה מפני מה ברא את האדם ערל. הביא לו שיבולים וגלסקאות, והראה לו שאמנם בתחילה נבראים שיבולים אך אינם ראויים לאכילה רק על ידי בני אדם. וצריך להבין מה היה כאן הוויכוח.

האדם - תיקון הבריאה

והביאור הוא כך. האדם, נברא במהותו שלם ומתוקן, ולכן הוא נברא ללא ערלה, כי הערלה אינו חלק מהאדם השלם, אלא אדרבה - מום וחסרון. וכמו כן, כל הפרטים בעולם היו שלמים ומוכנים ולא היה צריך להכין אותם ולתקנם, כמו שאמרו חז"ל שהיו מלאכים צולים לו

פרשת תזריע היא הרביעית בסדר ויקרא. פרשה זו יחד עם פרשת מצורע - עוסקות בעניין טומאת צרעת ותיקונה, וכן בכל סדר טומאת האדם וטהרתו. השייכות של הפרשיות הללו לחומש זה, היא לכאורה משום שיש בהם קרבנות, אמנם כפי שיתבאר יש בהם יסודות בעצם בניין האדם.

בתחילת הפרשה, קודם פרשת המצורע, יש עוד פרשה שנראית כפתחה או כהקדמה לפרשת המצורע, והיא פרשת טומאת יולדת. פרשה זו לכאורה אינה על מקומה, כי רק לאחר סיום עניין המצורע, נכתבו כל הפרשיות העוסקות בטומאת איש ואשה, בטומאת היוצאת מגופם, כגון נדה זכ וזבה וכיוצא, ולכאורה הפרשה הזאת שייכת לשם ולא לכאן.

וכפי הנראה, שיש חשיבות מיוחדת להופעת פרשה זו דווקא כאן, ויש בזה לימוד חשוב בעצם מהות האדם, קודם שעוסקים בעניין המצורע, וקודם שעוסקים כלל בשאר הטומאות שבאדם.

התמיהות בפרשה

א. בעניין טומאת יולדת: א. לכאורה לידה היא מצב של תיקון, ואם כן, מדוע יש בה טומאה. ב. מה מהותם של ימי הטוהר, בהם היא אמנם מותרת לבעלה אך אסורה להיכנס למקדש ולאכול בקדשים, כמו טבול יום. ג. מדוע יש הבדל בכל זה בין לידת זכר ללידת נקבה.

ב. זביון השמיני ימול בשר ערלתו: א. מה עניין מצוה זו לכאן, והרי כבר נתבאר פרשה שלמה בעניין זה בפרשת לך לך. ב. מהו הלשון זביון השמיני כאילו הוא המשך לשבעת ימי הטומאה. ג. מדוע מילה הוא דווקא ביום השמיני ולא ביום הראשון.

ג. מה עניין פרשה זו לכאן, בין פרשת המאכלות לבין פרשת מצורע.

ביאור הפשט

א. מקום הפרשה: בדברי רש"י מבואר שאחר שנתבאר תורת הבהמה והחיה, נכתב תורת האדם. כשם שיצירתו הייתה אחר כל הבהמה והחיה. ועדיין צ"ב מדוע נקט בשביל זה בדווקא פרשת יולדת, כאשר בשאר בעלי חיים לא נכתב עניין לידתם. וגם מה בא ללמדנו בכך שנכתב 'אחר' כל בהמה וחיה.

בשר ומוזגים לו יין. וכן יהיה גם לעתיד שיגדלו גלומסקאות מוכנים על העצים (שבת ל).

אמנם, לאחר החטא שבו נעשה תערוכת טוב ורע, התכסה האדם בערלה, וזה מרמו שיש עליו לעמול ולתקן את העולם. ולכן, גם אחר שזל את הערלה, עדיין בנו נולד עם ערלה, כי נעשה בטבע האדם הצורך וההכרח להתייגע כדי לתקן. ולכן, גם הגלומסקאות גדלות כשיבולים וצריך לתקנם עד שיהיו ראויים לאכילה.

מילה ופריעה

והנה התיקון הוא על ידי מצות מילה, ובמילה יש שני חלקים: מילה ופריעה. כלומר, את 'עור הערלה' צריך להתוך ולהסיר לגמרי. ואת 'עור הפריעה' צריך להפריד לשניים, והוא נשאר מחובר לגוף אלא שפורעים אותו מעל גבי העמרה.

ויש בזה שני חלקים של תיקון. יש בעולם חלקים של רע וטומאה, שהם שלשת הקליפות הטמאות; ענן גדול, רוח סערה, ואש מתלקחת [שרומזים על שלשה מיני רע, ימין שמאל ואמצע]. ואת החלקים האלו צריך להכניע ולבטל לגמרי, והם כל העבירות והאיסורים שבתורה, שעל ידי שמתרחקים מהם ואין עוסקים בהם כלל – מכניעים אותם לגמרי.

והחלק השני, הוא החלק שאינו רע גמור, אלא דברי רשות שמעורבים טוב ורע, והוא קליפת נגה שמעורב טוב ורע. ובדברים האלו, אין צריך להתנזר מהם לגמרי, אלא להפריד בין הטוב לבין הרע. דהיינו שלא לעשות אותם 'סתם' ומתוך ריחוק וגשמיות, אלא לחפש את הפנימיות שבהם, והדרך לעבוד בהם את השם יתברך.

ושני החלקים האלו ישנם גם בעניין הלידה. כי אמנם הלידה היא מצב של תיקון, אבל מחמת היות האדם מעורב טוב ורע, ומוטל עליו לעסוק בתיקון – לכן גם לידתו מלווה באותו בירור, ויש בה את שני חלקי התיקון; בתחילה, יש טומאה גמורה שאז צריך להתרחק ממנה לגמרי, ואחר כך, יש מצב של 'טוהר', שהוא מעורב טוב ורע, ולכן עדיין אינה יכולה לבוא אל הקודש.

יום השמיני

והנה, לכאורה אם האדם צריך לתקן את עצמו – היה צריך לעשות כל זה כבר ביום הראשון, ולא להמתין ליום השמיני כדי למולו. וקושיא זו יש גם להקשות על ארץ ישראל והתורה. ארץ ישראל לא ניתנה מיד לאברהם, אלא הייתה קודם תחת יד שבעה אומות, ורק לאחר מכן ניתנה לישראל. וכן התורה לא ניתנה ביום הראשון של הבריאה, אלא לאחר עשרים וששה דורות, ושניהם פלא; כי אם התורה היא החיות של העולם, איך התקיים העולם באותם עשרים וששה דורות, וכן ארץ ישראל, איך יכלה לסבול את טומאת האומות בכל אותו הזמן שהייתה תחת ידם.

התשובה היא, שיש בזה סוד עמוק, הנקרא 'אוצר מתנת חיים'. כלומר, הן אמנם שהאדם חייב להיות מהול ומתוקן, וכן אמת שהתורה היא קיום העולם, וארץ ישראל היא מקום קדוש שאינו סובל טומאה. אבל דווקא משום כך אין קיום לעולם, כפרט לאחר הטא אדם הראשון שנעשה מעורב טוב ורע. כי אם כך, מיד ברגע שהאדם מקלקל הלילה את קדושתו, אין לו קיום, וכן אם ייעשה בארץ ישראל דבר שאינו לפי קדושתה, מיד היא תקיא אותו, וכן כשהאדם בטל מן התורה – אפילו מחמת הכרה – לא יהיה לו קיום.

ולכן, יש אוצר 'מתנת חיים', שכביכול מקיים את העולם בכל אופן, יהיה איך שיהיה. ולכן המתין הקב"ה עשרים וששה דורות [שכנגדם אנו אומרים עשרים ושש פסוקים 'כי לעולם חסדו'] קודם קבלת התורה, וכן מסר תחילה את ארץ ישראל לכנען, וכן צוה להמתין שבעה ימים קודם המילה – כדי לגלות על ידם את אותו אוצר של מתנת חיים, ובכך ידע האדם, שגם אם נפל הלילה – עדיין לא אבדה תקוותו, ועדיין יש לו קיום, ודווקא על ידי כך יוכל להמשיך ולעסוק בתיקונו.

ויותר מכך, על ידי המצבים הללו, שבהם מוכרחים להתקיים על ידי אותו 'אוצר של מתנת חיים' – ממשיכים קיום גם לכל העולם. כי הרי כל העולם אין להם את הכח של הברית, ולא את הכח של התורה, ואם כן, הקיום שלהם הוא רק על ידי 'מתנת חיים', אך גם לזה אינם זכאים, ובשביל זה עשה השם יתברך שכל אדם חייב להיות לפעמים בטל מהתורה, ואז הוא שואב את היותו מהאוצר של מתנת חיים, ובזה הוא ממשיך זאת לכל העולם.

יצירתו של האדם

לכך נוצר האדם לאחר כל הבריאה. לומר לו: א. תפקידך הוא לתקן את כל העולם, אם לכתחילה – על ידי שלא תהטא, ובכך תשאיר את העולם על תיקונו. ואם בדיעבד – שגם אם תהטא הלילה, לא תיפול בדעתך, שהרי היתוש קדם לך – ולמרות שאין לו שום זכויות יש לו קיום, על ידי אוצר מתנת חיים, ואם כן, גם אתה יכול להחזיק מעמד על ידי אותו אוצר, ואדרבה, בכך אתה ממשיך את אותו האוצר גם לאותו יתוש ולכל העולם.

וכל זה נכתב קודם לפרשת מצורע, ולשאר הטומאות. כי הפרשה הזאת מדברת מהמצב של התיקון, בו האדם עוסק לתקן את עצמו ואת העולם, ורק לאחר מכן מדברת על מצב בו אדם מתעסק עם קלקול, כמו טומאת צרעת, וטומאת נדה וזב וכדומה. זאת ועוד, רק לאחר שנתבאר היסוד שיש אוצר של מתנת חיים, יכולים לדבר על מצב של קלקול, ולחזק את האדם שלא יתייאש אלא יידע שיש אוצר של מתנת חיים, והוא יכול לתקן הכל.

התורה הנלמדת: ליקוטי מוהר"ן, חלק א' תורה ג'.

הערות וביאורים ||| פניני הערות וביאורים לפי סדר מהלך התורה

אפשר להסתכל על כל דבר בעולם מתוך הסתכלות של שמחה ושירה, שזה בחי' הניגון הכשר, ואפשר להסתכל על כל דבר בצורה שלילית ולראות רק את החסרונות והרע שבעולם, שזה עיקר בחי' הנגון הרשע [שהוא בחי' עמלק] שמכנים לאדם בלב קרירות וחלישות הדעת וחסרונות וכיוצ"ב, וזה עיקר עבודת האדם להיות דבוק בניגון דקדושה ולהינצל מהניגון של הרשע שמקשה מאוד ומוזיק לעבודת הבורא [ולכן מוכרח כ"כ העצה והתיקון שיוכל לשמוע את הניגון של הרשע ושלא יזיק לו, כי אם כפשטות הלשון שהכוונה רק לניגון כפשוטו, מה לנו לעצה בזה, שימנע האדם מלשמוע את הניגון הזה ודי לו, ואף שיש מקום ליישב שקשה להינצל מזה אבל על-פי הנ"ל הדבר מבואר כמין חומר, כי באמת אין שייך שלא לשמוע את המנגן הרשע שמתנגן לו בלבו של כל אחד ואחד, ועל כן אנו מוכרחים לעצה ותיקון איך להינצל מהמנגן הזה].

מקור לזה ממוהרנ"ת בעניין החמץ שהוא בחי' הניגון שאינו כשר

ודבר זה אנו למדים בפירוש מדברי מוהרנ"ת (בהל' אפטרופוס ה"ג אות ג) בבואו לבאר את החילוק בין מצה לחמץ, שמבאר מוהרנ"ת שהמץ הוא העיסה שנכנס בה הירוח' של העולם, שזה בחי' הקול והניגון שאינו כשר, ובפסח אנו צריכים להיזהר מזה מאוד כי עוד לא קיבלנו את התורה שבעל פה שהיא עיקר העצה להינצל מהניגון שאינו בקדושה, ומבואר בפירוש שהניגון אין הכוונה רק לניגון ממש אלא הירוח' של העולם היא היא עיקר הניגון הזה.

וז"ל מוהרנ"ת שם: 'כי תחלוק שפין חמץ למצה הוא רק מה שחמץ בנפיחה ומצה נאפית מיד בלשנתנו מים על העפה ואין מניחים אותה לעלות בנפיחה, הינו שחמץ שולט בו האויר והרוח תרבה על ידי שפשהין אותו שעל ידי זה עולה בנפיחה שהוא על ידי האויר והרוח. אבל מצה אופין מיד ואין מניחין שישלט בו האויר והרוח שיעלה בנפיחה, כי האויר והרוח הוא בחינת הקול כי כל הקולות הם על ידי האויר פידוע ועל כן עכשו בפסח בשעת יציאת מצרים שאנו צריכין לצאת ממלכות הרשעה שעקר התקון על ידי הכנעת קול דסמרא אחרא, ולהעלות קול דקדושה כנ"ל. על כן אסור עלינו עתה לאכל חמץ חם ושלום, כי אנו צריכין לשמר את העפה מחמץ שלא תשלט שם האויר והרוח של העולם שמשם תוצאות הקול שלא נודפך עדן משמאת וזממת מצרים, כי הנאלה היתה שלא על ידינו כי אם באתערותא דלעלא לבד, פמוכא, כי עדן לא קבלנו את התורה ועל כן עתה אנו צריכין לשמר העפה מאד מאויר העולם שאינו מוזף עדן שמשם הקול דסמרא אחרא שזה העקר שאנו צריכין לתקן עתה כנ"ל, על כן צריכין להזהר מחמץ מאד בכל יראה וכל ימצא מחמת ששם נאחו ביותר אויר העולם שלא נודפך עדן שעל ידי זה העפה מתחמצת כנ"ל.

פי עקר תקון קול הנגינה הוא על ידי עסק התורה שבעל פה בלילה, כמו שמבאר שם ועתה עדן לא קבלנו את התורה ואין בנדינו

אמר רבה בר בר חנה: לדידי חזי לי ההיא אקרוקתא דהוי פאקרא דהגרונאי, ואקרא דהגרונאי במה הוי שתיין בתי, אתא תנינא פלעה אתא פושקנצא ובלעה לתנינא, ופלוק יתיב פאילנה. תא חזי במה נפיש חיליה דאילנא.

רשפ"ם: אקרוקתא - צפרדע: פאקרא דהגרונאי - גדול היה באותה קרף: ואקרא דהגרונאי במה הוי שתיין בתי - תלמודא קאמר לה: אתא תנינא - רבה קאמר לה: פושקנצא - עורב נקבה:

הנה מי ששומע נגינה ממנגן רשע, קשה לו לעבודת הבורא. ובששומע ממנגן כשר והגון, אזי טוב לו, כמו שיתבאר.

כי הנה קול הנגינה נמשכת מן הצפרים, כדאיתא במדרש (ויקרא רבה, טז): מפני מה מצרע טהרתו תלויה בשתי צפרים היות טהורות? יבוא קלניא ויכפר על קלניא. פי נלקח מחמת קולו שדבר לשון הרע. נמצא, מי שהוא כשר, נמשכת הנגינה שלו מן השתי צפרים היות טהורות. וכתוב בזהר (ויקרא נג), שהשתי צפרים הנ"ל, יונקים מאתר הנביאים ינקין. לכה נקרא המנגן חזן מלשון חזן, הינו לשון נבואה, פי לוקח הנגינה מאתר הנביאים ינקין.

ובששמנגן הוא רשע, אזי הוא לוקח הנגינה שלו מצפרים אחרות שבקלפת. וכתוב בזהר: כי הצפרים שבקלפת ינקין מדי המלכות. וכד אתפלג ליליא בדין פרוזא פרוזא: "בצפרים האחרות פפה בהם יוקשים בני אדם".

עוצם מעלת ובה הניגון

הנה רביז"ל מגלה לנו כאן את עוצם מעלת הניגון דקדושה ששרשו מצד הנביאין ינקין, ולעומת זאת את עוצם כח הניגון שאינו בקדושה להזיק לעבודת הבורא ואלא שיש עצה לזה והוא הלימוד בתורה שבעל פה בלילה לשמה וכפי שיתבאר לקמיהו.

והנה בוודאי אין מקרא יוצא מידי פשוטו, היינו הניגון כפשוטו שיש לו כח גדול מאוד לטוב ור"ו להיפך, כי מעלת הניגון גבוהה ועצומה מאוד מאוד, וכלשון מוהרנ"ת (בהלכות אפטרופוס הלכה ג אות ד): 'עקר ההתקרבות והדבקות של איש הישראלי לה' יתברך הוא על ידי קול נגון דקדושה, פידוע גדל מעלת הנגינה לכל מי שרוצה לדבק את עצמו בה' יתברך, פי הנגינה יש לה כח גדול להמשיך את האדם לה' יתברך, ועל כן לעתיד לבוא שאז יהיה עקר ההתקרבות והדבקות לה' יתברך שזה יהיה עקר הקבול שכר, אז יתער שיר ונגונא בעלמא, כמו שאיתא בזהר וכמו שכתוב, תבואי תשוירי מראש אמונה, וכמבאר בפסוקים רבים, פי עקר ההתקרבות והדבקות הוא על ידי קול נגינה וכמוכן בדברי אדונינו מורנו ורבינו לברכה בכמה מקומות.

כל העולם הוא בבחינת ניגון

אמנם מתוך התבוננות בכללות המאמר ובדברי מוהרנ"ת, אנו למדים שאין הכוונה רק לניגון כפשוטו, אלא שכל העולם כולו הוא בבחינת ניגון, כי ניגון הוא בחי' ההסתכלות על כל דבר בעולם, כי

לתקן ולקבץ הקול בעצמנו רק מן השמים המל עלינו והשמיענו הקול דקדשה על ידי משה רבנו, דהינו כל הנבואות שנבא לנו במצרים שמשם קול הנגינה דקדשה פנ"ל ששלל ידי זה היתה הגאולה פנ"ל, אכל מהמת שעדין לא קבלנו את התורה ולא זכינו בעצמנו עדין לקבץ ולקבץ את האויר בשלמות שמשם כל הקולות, על פן עתה אנו צריכין לשמר עצמנו מהמין מאוד מהמת שיש בו שליטת אויר העולם שלא נודבדב עדין פנ"ל רק אנו צריכין לאכל מצה שאנו שומרים אותה מאד שלא תשלט בה אויר העולם, רק תקף פשבא מים על העפה אופין אותה מיד. ועל ידי זה שאנו שומרים את המצה ואין מניחין אויר העולם לשלט בה על ידי זה אנו בורחין מכל וכל "מאוירא דהאי עקמא שיש שם אהיות הקול דסמרא אחרא", רק אנו זוכין לקול נגינה דקדשה שהם שיר והלל נגון וזמרה לה' ותברך ששלל ידי זה היתה עקר הגאולה, פמו שבתוב: השיר יהיה לכם כליל התקדש הג פנ"ל.

איש ולויות", בזמן שישראל עושין רצונו של מקום. ומבואר שהמשמעות של הניגון הוא החיבור של העולם לה' בבחינה של פנים בפנים, ולא רק ניגון כפשוטו ויבואר עוד שם בעז"ח.

זהו בעצם המשמעות של כל ניגון

ובאמת זה עצמו ג"כ המשמעות של ניגון, כי הכח החזק והמשמעותי של ניגון הוא זה עצמו שזה לא סתם עניין מסויים מוגדר, אלא 'רוח' שמרימה את כל האדם, או להיפך מורידה אותו, כי זה נותן הרגשה פנימית של חיות, מצד הטוב או מצד שלחיפך, ולכן כל הרוח של העולם הוא בבחינת ניגון, כי זה עצמו מהותו של ניגון, כי יש את עצם המעשים והעניינים שעוברים על האדם, ויש את ההסתכלות הפנימית איך האדם מסתכל על זה שזהו הכח של ניגון ובהמשך יתבאר שזה בחינת ייחוד קול ודיבור שזהו שלימות הניגון].

עיקר הניגון הרע הוא בבחי' לשון הרע

ובזה מומתק מאוד מה שרבינו מביא בתחילת המאמר את עניין הלשה"ר שהוא בחי' הניגון של המנגן רשע, ומביא בזה רבינו את הצפרים שהם שורש עניין הניגון, כי אכן זה עיקר בחינת המנגן הרשע, הבעל לשה"ר שמדבר רק רע ורואה רק את החסרונות [וזה עצמו עיקר הרוח סערה של העולם כמבואר בליקו"מ סי' לח].

מקור נוסף לזה מהמשך המאמר

וכמו כן יש ללמוד את הדברים מהמבואר בהמשך התורה בביאור המשנה של 'עשה לך רב וקנה לך חבר', ומפרש רבינו וז"ל: 'פי על ידי ששומע הנגינה פנ"ל, הוא מתקן בגין המלכות שלו, וזה 'עשה לך רב', הינו שיתקן בחינת מלכות, וזה על ידי 'קנה לך חבר', הינו על ידי קנה, שהקול יוצא ממנו. שמהבר השני פרוכים להיות פנים בפנים 'כמער

על הפרשה ||| פנינים על פרשת השבוע

טומאת יולדת

הנה בתחילת הפרשה מבואר עניין טומאת יולדת, ובהסתכלות פשוטה הרי הדבר פלא והפלא, איך ייתכן שנשות ישראל הצדקניות שמוסרות נפשם לסבול צער העיבור וצער הלידה, הכל כדי להביא עוד נשמה לעולם, ודווקא כשכבר זוכים להמשיך את הנשמה לעולם כעת באים ימי הטומאה.

שהיא שלימות הניגון דקדושה, כי שלימות הניגון הוא דייקא ע"י עליות וירידות וכמבואר בליקו"מ (סי' נד) באריכות.

טומאת צרעת תלויה בבחנים

ובהמשך הפרשה מבואר עניין טומאת צרעת שבאה על לשה"ר שהוא עיקר בחינת הניגון הרשע וכמבואר בפנים, ועל פי זה יתבאר מה שעניין טומאת נגעים לכהנים, ולכאוי' הוא עניין פלאי שהרי אין לזה שייכות לעניין הקרבנות [ובאמת בגמ' יומא (מב ע"א) ושאר מקומות מבואר שעניין זה של טומאת נגעים הוא דבר חידוש שמצינו עניין שאינו קרבנות ואעפ"כ גזה"כ הוא דבעינן כהנים], ועל פי דברי רביז"ל יאיר הדבר כמין חומר כי עיקר התיקון שצריך להאיר לבעל לשה"ר הוא להוציאו מבחי' הניגון של הרע והרשע ולהכניסו אל הניגון דקדושה, ועניין זה היה עיקר עבודת הכהנים כי עיקר בחינת הקרבן הוא בחינה זו של תיקון הניגון דקדושה, בחי' בירור רוח הבהמה להכניסה אל הקדושה וכמבואר בדברי מוהרנ"ת בהל' אפוטרופוס הג"ג אות ז הובא לעיל בפר' ויקרא], ועל כן נמסר עניין זה דייקא לכהנים [ובזה מוכן גם מה שעניין זה נכנס בתורת כהנים].

אלא שזהו בחינת מה שמבואר במאמר זה שבהכרח נמצא המנגן הרשע בעולם, וא"א להתחמק ממנו, כי באמת דייקא עי"ז זוכים לבוא לשלימות התיקון, שלימות הניגון דקדושה, שהוא בחי' גילוי מלכות ד' בעולם, בבחינה של חיבור פנים בפנים, ועל כן מוכרח עצה לזה שהוא התורה שבע"פ שבוה מתגלה איך שמלכות ד' מתגלה בעולם דייקא ע"י המקומות החושכים, וזה בחינת טומאת לידה שבעת הלידה בהכרח תחילה בחינה של טומאה, אבל באמת דייקא עי"ז "וביום השמיני ימול בשר ערלתו" וכמבואר בגמ' (שבת קלה ע"ב) שכל שאין אמו טמאה לידה אינו נימול לשמונה, כי דייקא הסתרה והטומאה הזו היא הפתח והשער להיכנס לקדושת המילה שהיא בחינת גילוי מלכות ד' בעולם,

עזרו לנו להגדיל את ההפצה!
ע"י תרומה במכשיר 'קהילות' חפשו: 'עלמא דאורייתא' תרמו ובתוב: עבור 'המקורבים' תזכו למצוות!

השיעורים הקבועים לשבת תזריע ולשבוע פרשת מצורע					
יום	חודש אדר ב'	הדף מסכת חולין	משנה בורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות חלק ו
ז	א	קל	חזרה	ט.	עג
א	ב	קלא	ששה, ג-ד	ט.	עד
ב	ג	קלב	ששה, ה-ח	י.	עה
ג	ד	קלג	שש, א-ב	י.	עו
ד	ה	קלד	שש, ב	יא.	עז
ה	ו	קלה	שש, ג	יא.	עח
ו	ז	קלו	חזרה	יב.	עט

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דר' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ג.

זכורות שיעורים ובתי-כנסת למקורבים!				
עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	למרטום
בני ברק	'תמימי דר' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוציא שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא במרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבינים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד ליקוטי מוהר"ן	לומדים בחבורה	יום שישי בשעה: 11:00 בבוקר	0548528387
קרית ספר	בית מדרש 'נצח ישראל'	תפילות \ שיעורים \ מלווה מלכה ועוד	רח' מסילת יוסף 34 (מאחורי 'בר כל')	

בשורה טובה תדשן עצם!!! אי"ה בקרוב בית מדרש חדש למקורבים בבני-ברק!!

דע מה שתשיב' – תשובות ל'מקורב' הטרי!

❖ דרך ברסלב בעבודה ה' ❖

כמה נקודות מרכזיות בדרכו של מוהר"ן

והנה כמובן שאי אפשר להקיף בכמה מלים את דרכו של מוהר"ן, בוודאי לא בחלק של התורות, ואפילו לא בחלק של העצות, כי הדברים כוללים את כל חלקי התורה והעבודה, די לפתוח את ספר ליקוטי עצות שחיבר רבי נתן (ספר נפלא שבו ליקט רבי נתן בקיצור את כל העצות שיוצאות מהספרים ליקוטי מוהר"ן ושיחות הר"ן, סיפורי מעשיות וחלק מספר המידות, ובמהדורות מאוחרות נוספו בו עוד עצות מספרי ליקוטי הלכות של רבי נתן, מסודר לפי נושאים על פי סדר הא' ב') כדי לראות שהעצות נוגעות לכל נושא ונושא בעבודת ה', ולא הניח דבר קטן וגדול שלא דיבר עליו וסלל בו דרך של עבודה למעשה. אולם אף על פי כן נציין בקצרה כמה נושאים עיקריים שתופסים מקום מרכזי בתורת מוהר"ן, ובעז"ה בשיחות הבאות נרחיב מעט יותר על חלק מהנושאים.

תפילה. הנושא המדובר ביותר בתורת מוהר"ן הוא הנושא של תפילה, וכבר אמר מוהר"ן שכל עסקו הוא תפילה, כי בענין תפילה היה מרבה לדבר עם אנשיו, והזהירם מאד להרבות בתפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, כמבאר בספריו הקדושים, ויותר מזה הרבה לדבר עמנו והיוק אותנו בהתחזקות בלי שיעור, להרבות בתפלה והתבודדות¹, וכבר בסימן א של ליקוטי מוהר"ן הוא מדבר על ענין החיבור של תורה ותפילה, ולאחר מכן בסימן ב הוא מדבר על כך שעיקר כלי זיינו של המשיח הוא התפילה ובכוחה יכבוש את כל העולם². ובאופן כללי, זהו אחד הלימודים העיקריים שלומדים בבית מדרשו של מוהר"ן, כיצד מתפללים, כיצד הופכים את התפילה ממושגו יבש ושגרתני למשהו חי אמיתי ומרגש, לקשר זורם ובריא בין היהודי לבוראו, וכיצד נהפכים לאנשי תפילה, אנשים שכל מהותם היא תפילה, אנשים שזוכים לכל ענין בעבודת ה' ובעולם הזה על ידי התפילה³. וכיצד פונים לקדוש ברוך הוא בכל מצב שהוא ומקבלים ממנו כח, שמחה, תקוה וחיוק, באופן מידי.

תורה. כמו כן הוא מדגיש מאד את הנושא של לימוד תורה בקביעות חזקה, לימוד כל חלקי התורה⁴, להפש את הנעימות שבתורה, קביעות ללימוד הלכה כל יום, ודגש חזק על לימוד ושמירת הלכה⁵. וכן חיבור תורה ותפילה יחד, על ידי שכל דבר שלומדים מתפללים לזכות אליו⁶.

התחזקות. עוד נושא שמודגש מאד בתורת מוהר"ן הוא התחזקות, הן בזמן של עליות, לשאוף תמיד ליותר ולא לעצור, והן בזמן של ירידות, שאף שעל כל אדם מוכרחים לעבור זמנים של ירידות, והוסר חשק ו'מוהין דקטנות', מכל מקום יש להתחזק לא להפוך כל ירידה לנפילה ולא ליפול ברוחו משום דבר, ולהפש תמיד את הדרך לצאת ולעלות גם מהמצבים הקשים ביותר, וזה נקרא אצלו 'בקי ברצוא בקי בשוב'⁷. ויש בעניינים הללו תורות עמוקות⁸ ועצות נפלאות, ומוהר"ן אינו מסתפק בלומר 'צריך להתחזק', אלא מלמד דרך עמוקה ופשוטה כאחת כיצד ניתן לזכות לחיוק נפלא בכל מצב.

שמחה. עוד נושא שמוהר"ן מעמיד אותו במקום מאוד מרכזי הוא השמחה, השמחה היא המצב הנפשי שמעמיד את האדם במצב שהוא כשיר לעבודת ה' בזריות וחיוק, ולעמוד כנגד תאוות ופיתויי העולם הזה⁹, מוהר"ן מלמד שהשמחה איננה תלויה בהישגים אלא היא בעיקר 'שמחה בעצם' שאינה תלויה בדבר, שמחה על עצם היהדות ועל הדברים הטובים שכל אחד ואחד זוכה להרבה מהם או לפחות לחטוף מהם פה ושם¹⁰. וגם בזה יש תורות ועצות רבות כיצד לזכות לשמחה, כשהעצה המרכזית היא העצה של הנקודות הטובות¹¹, לפתח מבט חיובי על עצמו ועל הסובבים אותו, ולראות את הטוב שבעצמו כדבר עיקרי ומהותי, ואת הרע שיש בו כקליפה היצונית שאיננה חלק ממהותו, שזהו המבט של הקדושה, להיפך מנקודת המבט של הטומאה שרואה את השלילי שבעצמו ובעולם כדבר מהותי ועצמי, ואת הטוב כדבר שולי וזניח.

התבודדות. ויש כמובן את הנושא של ההתבודדות, שהוא כולל בתוכו עניינים רבים, כגון תפילה פרטית על כל צרכי (שוו עיקר צורת התפילה המקורית, וכך התפללו כולם לפני שאנשי כנסת הגדולה תיקנו את מטבע התפילה); משפט – ששופט ודן את עצמו ואת מצבו, תוך כדי שיחה בינו לבין קונו, ומברר האם ראוי לו להתנהג כפי שהתנהג¹²; שיחה בינו לבין קונו – כמו שמשוחחים עם חבר טוב אמיתי, עם דיבורים של אמת על מצבו ותחושותיו ותקוותיו עליותיו וכשלונותיו, בלי להסתיר כלום¹³, ריצויים ופיוסים לפניו יתברך שיקרבו לעבודתו, הודאה על כל הטוב, צעקה, אנהה, ועוד ועוד. וגם על זה יש תורות

ובמשנת מוהר"ן יש דרך סלולה כיצד לזכות לתורה ותפילה המהוברים יחד. וראה בענין זה בשיחה העוסקת בענין לימוד התורה.

⁷ ליקוטי מוהר"ן קמא ו.

⁸ התורות המרכזיות שקשורות לנושא הם התורה הידועה 'אזמרה' בליקוטי מוהר"ן קמא רפב, והתורה 'איה' בליקוטי תניינא יב.

⁹ ליקוטי תניינא י.

¹⁰ שיחות הר"ן רצט, עלים לתרופה מה.

¹¹ המבוארת בליקוטי קמא רפב, ובמקומות רבים בליקוטי הלכות, ובכל הספר עלים לתרופה.

¹² ליקוטי מוהר"ן קמא מז, קסט, ועוד.

¹³ כוכבי אור אנשי מוהר"ן ד.

¹ ליקוטי מוהר"ן תניינא צג.

² השווה לדברי הפרי עץ הים שער התפילה ז המובאים בספר התניא קונטרס אחרון ד שבקבתא דמשיחא עיקר הברור נעשה על ידי תפילה.

³ כדברי הגמרא נדה ע, ב שהן לענין לימוד התורה והן לענין עושר, העיקר הוא בקשת רחמים מהקדוש ברוך הוא.

⁴ עיין שיחות הר"ן שיחה עו.

⁵ ראה להלן בשיחה בענין שמירת ההלכה.

⁶ ראה הקדמת רבי נתן לליקוטי תפילות. והחיבור הזה שבין תורה לתפילה אינו מהדברים הפשוטים כלל, ורבים נופלים בזה ונתקעים בצד אחד בלבד,

עמוקות ועצות נפלאות כיצד לזכות להתבודדות. ובאופן כללי על עצה זו אמר שהיא העצה הכוללת ביותר, כי מי שיקיים עצה זו יזכה לבא על ידה להכלל¹⁴.

שיחת חברים בעבודת ה': עוד נושא מרכזי בתורת מוהר"ן הוא הצורך של כל אחד ואחד לשוחח עם חברים בעבודת ה', במטרה לקבל מהם ולהשפיע להם, כי בכל אחד ואחד מישראל יש נקודה יקרה שאין בחברו, ובנקודה הזו כולם צריכים לו, ועליו לגלות נקודה זו ולהשפיע ממנה לאחרים. מוהר"ן מלמד שיש בכוחה של שיחת חברים בעבודת ה' לשבור את הכיסויים שאוטמים את הלב, ולזכות ללב חי ומרגיש יותר¹⁵.

אמונה. כמו כן מוהר"ן מרבה לדבר על אמונה פשוטה ובהירה שמאירה לאדם את כל נככי החיים, והתרחקות מהקירות באמונה שלא מביאות לתכלית הרצויה ועלולים להרחיק את האדם מהתכלית.

יראת שמים וזכירת התכלית. בנושא של יראת שמים שבו תלוי הכל, מוהר"ן מזהיר להתחיל דווקא עם יראת העונש שהיא התחלת הכניסה לעבודת ה'¹⁶, אבל יחד עם זה מזהיר מאד מיראה שמרחיקה את האדם בפנימיותו וגורמת לו לחוסר רצון להתקרב לה' יתברך, אלא היראה צריכה להיות דווקא באופן של 'יראת ה' לחיים', שמביאה לידי חיזוק ושמחה, וזה כאשר זוכים לדעת האמתית שאין שום יאוש בעולם, ומכל מצב אפשר לצאת על ידי חיזוק נכון¹⁷. וכן הוא מעורר מאד על זכירת התכלית, שסוף כל אדם למיתה ואין שום תכלית בעסקים שבני אדם מבליים בהם את ימיהם, אבל לא לחשוב על כך בצורה מהלישה ומעציבה, אלא להיפקד, לזכור את התכלית הנעימה והמשמחת שלשמה באנו לעולם, שהיא להתענג על ה' ולזכות לחיי העולם הבא, ולכוון את כל החיים לשם.

ויש עוד נושאים רבים וחשובים מאד שתופסים מקום חשוב בתורת מוהר"ן, כגון ערכם של הרצונות והכיסופים, התחדשות תמידית, תמימות ופשיטות, ביקוש אמת, שמירת הברית ודרכי תיקון לזה, כיצד להיות חיים של תשובה תמידית יחד עם המעידות והכשלונות, כיצד לברוח משקרי העולם הזה, מתאוות כבוד ופרסום, מתאוות ממון ושליטה, מתאוות האכילה, כיצד לזכות להרגיש את הנועם שבשבת ומועדים, כיצד לזכות לקדושת ארץ ישראל, אבלות על החורבן קימת ותיקון הצות, ועוד ועוד.

המשך יבוא אי"ה בשבוע הבא.

קו' זנ"כ הישיבות – ברסלב

בני התורה המקורבים

לאורו של רביה"ק

מוהר"ן מברסלב זיע"א

077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת הגליון הנפלא 'הקבצו'.
שלוחה: 3	לשיעורים וכנסים שנמסרו למקורבים.
שלוחה: 4	1 – שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 – להשארות הודעה למאזינים. 3 – לשלוחת 'הליכה עם תורה' – 'חבורת תמימי דרך'. 4 – למענה וייעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקרבות וראיונות.
שלוחה: 6	1 – פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 – שיעורים בליקו"מ. 3 – שו"ת ברסלב. 4-5 – שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 – שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 – הזוה"ק בלשה"ק. 8 – דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 – שיעורים ברחבי הארץ. 3 – חברותות ברחבי הארץ. 2 – להשארות הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 – קוי תוכן נוספים (מרכזיית: ברסלב \ פנימיות התורה \ האמונה). 2 – שירי ברסלב. 3-4 – שירים כלליים. 5 – שירי 'דרשו'. 6 – תיקון הכללי בניגון.
שלוחה: 9	1 – שידור חי.
שלוחה: 0	0 – הודעות קבועות ונחוצות.

עלון 'המקורבים'

ליציירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל:

E0773140331@GMAIL.COM

***

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318 (בכל האופנים יש לציין: עבור עלון המקורבים, וכשהתרומה היא דרך הטל' יש להשאיר הודעה לאחר מכן בקו המקורבים הנ"ל בשלוחה 72 על סך התרומה, ושהיא מיועדת לעלון זה) תזכו למצוות!

***

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדוויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות). בהצלחה!!!

¹⁴ ליקוטי מוהר"ן תניינא כה.

¹⁵ כמבואר בליקוטי מוהר"ן קמא לד ששלושת הנקודות שעל ידם שוכרים את הכיסויים שעל הלב הם דיבור בינו לבין קונו, דיבור בינו לבין חברו, ולקבל מהצדיק שהוא הנקודה הכללית של כל ישראל (ונקודה זה תבאר בהמשך בשיחה על 'התקשרות לצדיקים'). ומקובל מרבי לוי יצחק בנדר ז"ל שתורה זו היא המפתח של דרך מוהר"ן, ומי שהולך עם התורה הזו נקרא 'חסיד ברסלב'.

¹⁶ שיחות הר"ן ה'.

¹⁷ משיבת נפש פו, עלים לתרופה קעמ.

שבע ברכות

למה אתה עייף?

בעולם אומרים שהזקנים עייפים עדיין מהשבע ברכות שלהם...

* * *

זה באמת דבר מוזר.

עשו כבר התונה, השקיעו בזה כל ממון שבועולם, כולם כבר טררו ובאו לשמוח ולשמה, והזוג כבר בנה את ביתו. אז מה הלאה?

מה פשר העניין? מה פתאום להמשיך את ההגינה עוד שבע ימים, ולהטריח שוב ושוב את ההתן והכלה, את המהותנים ואת הציבור – לאכול עוד פעם סעודה, לשמוע עוד פעם דרשות, ולברך שוב את השבע ברכות, עם 'נפגעים' חדשים...

כך גם לגבי בניין המשכן. שם זה אמנם היה 'קודם', אבל גם שם היו 'שבעת ימי המילואים' – שבע ימים בהם הוקם המשכן ופורק, הוקם שוב ופורק שוב. ועם ישראל עומד ותמה – מה העניין בזה? ממה נפשך, אם הגיע הזמן להקים את המשכן, תקים אותו וזהו. ואם לאו – אז תמתין עוד כמה ימים.

* * *

התשובה היא, שיש שבת ויש ששת ימי השבוע.

שבת היא זמן נפלא ומתוק, כולה מנוחה עונג ושמחה. אבל מניע מוצאי שבת, והסגריה הראשונה (רח"ל) מעוררת מחשבות: מתי היה שבת...?

התונה היא גם כן זמן גבוה. שמחה גדולה פורצת גבולות, ממש כמו שבת. אבל אם למחרת בבוקר – כבר לובשים כובע וחליפה ואומרים תחננו, ההתן עלול לתהות האם באמת קרה כאן משהו, או שהכל כמוימים ימימה.

הקמת המשכן הוא זמן נשגב, רגע בו כל עולמות עצרו את נשימתם, ועקבו בדריכות אחר המעמד של 'ירא כבוד ה' אל כל העם'. אבל מה יהיה למחרת? האם יהיה לזה קיום, גם הזמן שבו לא תהיה ההתרגשות הגדולה של 'ירא כל העם וירגו'.

* * *

בשביל זה יש שבע ברכות.

בימים אלו, עוברים בזה אחר זה את כל ימות השבוע, את כל סוגי הימים הקיימים, ואת כל סוגי המצבים הקיימים (ואת כל סוגי הערים הקיימות...). ובכל אחד מהם – עושים את ההגינה מחדש. וכך גם שבעת ימי המילואים.

כעת, כשהוא יגיע שוב לאותה תחנה, הוא לא ישאל את עצמו שאלות מיותרות, אלא יזכור שהוא כבר היה בתחנה הזאת, וישב במזרח עם בגדי התן ועשה סעודה וחילק ברכות. ואז, הוא גם ידע שקדושת המשכן וקדושת שבת – אינם רק לשעתם, אלא לכל יום ולכל מצב.

כל יום, הוא אירוע! כל יום – הוא סיבה לשמחה, וכל יום – הוא רקע לשפע ברכות!

* * *

ראש השנה למלכים

ראש חודש ניסן.

ראש השנה למלכים! טוב, מה זה נוגע אלי? אני לא מלך, לא 'ראש ממשלה', לא 'נשיא', ואפילו לא 'מועמד'...

* * *

העולם, הוא לא רק 'אוסף' של אנשים, אלא 'פסיפס' שלם – שמורכב מכל האנשים ביחד, כשכל אחד יש לו את המשבצת שלו, את התפקיד שלו במערכת, ואת החלק שרק הוא יכול לעשות – ומכאן יחד נוצר המציאות השלמה שנקראת 'עולם'.

החלק שיש לכל אחד, נקרא 'מלכות'. כי אין מלך בלא עם, ומשכך, המלכות תלויה בכל אחד ואחד, שבלעדיו לא תהא המלכות, או שעל כל פנים היא תהא חסרה. העולם לא יהא אותו עולם – אם לא אתה, והתפקיד המיוחד שלך.

וכל אחד, יש לו את כל הכוחות, וגם את כל הרצון והמוטיבציה – למלאות את החלק שלו, ואת ה'מלכות' שלו. אין שום דבר שמונע זאת ממנו, ואין שום סיבה בעולם שזה לא יצא לפועל.

* * *

יש רק בעיה אחת – שאנחנו לא נמצאים במשבצת המתאימה.

בכל מערכת מתוקנת, יש מושהו 'מלמעלה' שמוחלק את התפקידים, ומעמיד כל אחד על המשבצת שלו, בהתאמה מלאה ומדויקת לכל אחד. ואז, כשכל אחד נמצא על 'מקומו' הנכון, הוא עושה את תפקידו בחשק ובנאמנות, והמערכת פועלת כמו מכונה משומנת.

במערכת מקולקלת – כל אחד בוחר 'לעצמו' את המשבצת, שנראית לו כאילו היא שלו. או גרוע יותר, מושהו או מושהם 'מלמעלה' בוחרים זאת עבורו, ומחליטים שהוא מתאים לתפקיד פלוני או אלמוני, ועושים הכל כדי להעמיד אותו שם, ולהפוך אותו לכזה.

ואז, זה פשוט לא עובד. קודם כל – כי זה בוודאי לא נכון. מלמעלה אי אפשר לראות שום דבר, רק מלמעלה. ושנית – בגלל שזה לא נכון, אין לו את הכוחות למלאות שליחות ותפקיד שאינם שלו, וגם אם הוא מצליח, אין לו סיפוק מזה, והוא לא מצליח למלאות בזה את המטרה הכללית.

וזה עיקר הביטוי של הגלות: מערכת מעורבבת ומקולקלת, שלא יודעת להבחין נכון מה מקומו ומה תפקידו של כל אחד, וכל אחד עומד בדיוק על המשבצת שאינה שלו, וממילא מרגיש שאין לו את הכוחות, ואין לו את המוטיבציה, והתוצאות בהתאם. 'ישראל אינם על מקומם', זה הכל.

* * *

בהודש ניסן – הכל מתחיל מחדש.

זה הזמן בו מחלקים מחדש את כל הפקידים – החל מהמלאכים למעלה בשמים, וכלה בכל המינויים והתפקידים שיש כאן בעולם. כך גילה הבעל שם טוב. ובליקוטי מוהר"ן מבואר שהצדיק מעמיד כל אחד על מקומו וגדולתו.

זה הזמן להתפלל: **ריבונו של עולם, אנא, כל אחד על מקומו האמיתי והמדויק, ואז, יהיה לנו את הכח ואת כל מה שצריך, כדי להביא את עצמנו ואת כל העולם, למקום הכי יפה, מלא, אמיתי ושלם.**